

Opravy a údržba silnic I. třídy stály 62,5 mld. Kč. Třetina těchto silnic zůstala v nevyhovujícím a havarijním stavu

25.11.2024 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Téměř jedna třetina délky silnic I. třídy, které jsou určeny zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu, byla u nás v letech 2021 až 2023 v nevyhovujícím a havarijním stavu.

A to i přesto, že Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) dostalo v letech 2018 až 2023 na opravy a údržbu těchto silnic o 6,9 miliardy více, než bylo původně plánováno, a vyčerpalo tak celkem 62,5 mld. Kč. Zjistila to kontrola NKÚ, která výdaje na opravy a údržbu silnic I. třídy prověřovala. Na vzorku 57 kontrolovaných akcí nebylo zjištěno neúčelné vynakládání peněžních prostředků.

Na silnicích ve stupni „nevyhovující a havarijní“ se vyskytují vady jako jsou např. výtluky, trhliny, vyjeté koleje, prohlubně aj. Kontroloři zjistili, že při opravách vad postupovalo ŘSD v některých případech neekonomicky. Např. výtluk na silnici v Bílině nechalo opravit sedmkrát za sebou provizorně, vždy v zimě. Až osmá oprava, provedená po téměř 4,5 letech v červnu roku 2023, byla již trvalá. Podobný postup odhalili kontroloři ještě v Pardubicích. Zde ŘSD opravilo vozovku na jednom místě postupně čtyřikrát vždy v zimě, tedy provizorně. Tento stav trval dva roky. V lednu 2023 se navíc ukázalo, že provizorní oprava vozovky vydržela méně než jeden měsíc.

Aktuální a objektivní informace o stavu pozemních komunikací má ŘSD poskytovat „Systém hospodaření s vozovkou“. Díky němu se pak mají co nejvýhodněji plánovat právě opravy a rovněž údržba silnic. Ačkoliv ŘSD pořídilo systém za 179 mil. Kč v roce 2019, jeho plné využití předpokládá nejdříve v roce 2027.

Jak kontroloři odhalili, ani stavebně technický stav silnic I. třídy nebyl řádně zmapován. Hlavní prohlídky stavu silnic totiž ŘSD provádělo v rozporu s právním předpisem, když nesledovalo celé těleso komunikace, neevidovalo a nesledovalo všechna odvodňovací zařízení, dopravní značení atd. Nález NKÚ dokládá následující příklad: U vybraných úseků silnic v roce 2018 bylo ve stupni „nevyhovující a havarijní“ evidováno celkem 25 km silnic I. třídy. O tři roky později už to bylo 1 298 km silnic I. třídy. Podle kontrolorů neprovádělo ŘSD v roce 2018 hlavní prohlídky správně a objektivně, protože nárůst o více než 5 000 % mezi roky 2018 a 2021 není věrohodný.

Nehospodárný postup zvolilo ŘSD při zadání veřejné zakázky na výběr dodavatele asfaltových hutněných vrstev. Předpokládaná hodnota zakázky, stanovená podle platného cenového normativu, se měla pohybovat okolo 23,9 mil. Kč. ŘSD dostalo nabídku od jediného účastníka – tedy bez další konkurence – s cenou převyšující tento cenový normativ o 48 %. Přestože ŘSD na výběr dodavatele a uzavření rámcové dohody nemuselo spěchat, protože podobné opravy se neprovádějí v zimě, uzavřelo s tímto jediným uchazečem rámcovou dohodu v říjnu 2019. S pracemi, za které ŘSD nakonec zaplatilo 42,8 mil. Kč, se začalo až v dubnu 2020.

Z kontroly NKÚ dále vyplynulo, že již 17 let, tedy od roku 2007, Ministerstvo dopravy neplní zákonnou povinnost vést centrální evidenci pozemních komunikací. Vlastníci a uživatelé pozemních komunikací a příslušné správní úřady nemohou plně využívat informace o uzavírkách, objízdkách, omezeních provozu apod. na všech kategoriích pozemních komunikací. Tuto skutečnost NKÚ kritizoval už v kontrolní akci č. 19/10.

Silnice I. třídy jsou veřejně přístupné pozemní komunikace, určené zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu. Podle evidence ŘSD k 1. červenci 2023 byla síť silnic I. třídy tvořena 69 silnicemi o celkové délce 5 745,9 km.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/opravy-a-udrzba-silnic-i--tridy-staly-62-5-mld--kc--tre-tina-techto-silnic-zustala-v-nevyhovujicim-a-havarijnim-stavu-id14395>